

ti. Kraj bilo, ko bi se mi pošteni Korošci temu huj-
ake obči- skanju udali. Ne, ne, — komur se v Avstriji
Kdor n n dopade, ta naj gre v Božjem imenu na Bal-
m e v p kan. Jaz in z mano vsi, ki so se borili proti
i seznamu Tunciu, poznamo ta zarod . . . Oprostite, da
dri raz- sem jaz nevedni starček to napisal. Ali to rečem:
v seznamu Jaz sem gotovo dober Slovenec, ker sem skoraj
e ali pa 70 let materni svoj jezik obdržal in obvaroval.
idi pravice Jaz sem tudi dober kristijan, ker se budem
ali pa v upolnoma mirno umreti in ker sem skušal,
ati. Reka izpolniti svojo krščansko dolžnost vedno in povsod.
lista raz- tko kurij. Ali kot dobiti kristijan in kot dobiti Slovenec
asti. ne budem volil kandidata prvaških
two. Velja ve leizdajalcev. Oddal budem svoj glas
nski pet- edino za napredne može. Bratje, storite to
drugog tudi vi!
glasovnic.

V kmetskih Napredni kandidati za splošno (IV.) kuriji
z župijo: Za 1. volilni okraj (Celovec, sodniški okraji
dana, ki jeceljska okolica, Velikovec, Eberndorf, Plajburg
sama pred Železna Kaplja) gosp. dr. Gustav vitez
z žrebom Metnitz v Celovcu. — Za 3. volilni
volitvi metkraj (sodniški okraji Beljak, Paternion, Trbiž,
ora prep. Arnoldstein, Rožek in Borovljke) gosp. Peter
iti ali s Brugger, direktor v Beljaku. — Za
ne smet 4. volilni okraj (sodniški okraji Spittal, Gmünd,
olilni lokti Müstatt, zgornja Bela, Grafeenburg, Winklern,
člani k. Mohor, Kötschah, Feldkirchen) profesor dr.
silec mon Ottó Steinwender. Napredni volilci
ra v popolnosti kurije, glasujte vsi za te može, ki sto-
opominjajo na stališču napredka!

Koroški prvaki so že postavili svoje kandi-
kdo drugate za deželnozborske volitve. Pri temu je za-
me in poslušivo, da pravih kmetov ne kandidirajo. Prvaki
kandidata. ne pa bojijo, da bi prišlo v deželni zbor par-
ki se gospodarskih slovenskih kmetov. Kajti slovenski kmet
iz katerega kmetova ne bi brigal za neumno farsko - narodnostno
ovnico, temveč le za gospodarsko korist svojih
volilcev. Prvakom pa je gospodarska korist de-
glašenja briga. Prvo vlogo med prvaškimi kandidati
ki edar gr seveda zopet orglar Grafenauer, potomec
predsednika avarskih nemških izseljencev. Mož kandidira
je vsekar v dveh okrajih. Mislimo, da budejo volilci tako
o ne dohmetni, da bode orglar v obeh okrajih propa-
tem pred. Nadalje kandidira na prvaški program tudi
Iva k. rebenjski župan Florijan Ellersdorfer. Mož se
da. V oči rav lepo odlikuje s svojim nemškim imenom.
dila: poleg tega se je vseled na prvaške limanice tudi
anez Vospernik in z njim živinodravnik Skr-
z spodbujanje. Za vsak slučaj hoče kandidirati tudi znani
olizo 70-letna prvaška gospodarstvenica monsignore Pod-
domo. Volilci, — pomislite, kdo so ti go-
našegnjede v kateri program zastopajo! Kdor je za
poznamošpadsarsko delo, jih ne bode in ne sme voliti!
re nikde Podpora za sušo! S to podporo se hočejo
ni nikdovrki pobahati in vernim ljudem pesek v oči
svorili vreden orglar Grafenauer pridobil. Pribili smo
no takoj svoj čas resnico, češ da je v tem oziru naj-
pr morec napredni poslanec g. Nagele storil. „S-Mir“
ega smučje seveda naprej. Zato se povremo še enkrat
Takrat tej zadevi in dano g. Nagele samemu besedilo
se vela vrli kmetski poslanec piše: „Podpora svota
kar \$00.000 K bi se dovolila, ako bi Grafenauer
Danes željal svoj nujni predlog ali ne. Zato sta že
hovnikskebeli deželni odbor in kmetijska družba. G.
Grafenauer se je pa tudi temeljito zmotil, ko je
eda dužnost z debelimi črkami tiskati, da je on pod-
zamoreno pol leta preje kakor jaz predlagal. To se
rečemo zviri iz stenografičnega protokola državne
politične pornice na strani 7.137. Tam stoji nujnostni
v da-drag, ki sem ga stavil s poslanci Pirker,
meni in Irchmayer in dr. Waldner že dne 9. julija
? Kdor 908, torej 7 dni preje kakor G rafenauer
stvanje r. Ta Grafenauer se je lepo vrezal.“ — Taka
i! Meni resnica. Grafenauer se baha s svojimi pred-
na da-gi, ki nimajo nobenega uspeha in ki jih vedno
osposodljivo predloži. Kako bi se mogel tudi Gra-
nec na naner za gospodarski položaj brigati, ko ima
drugondar toliko z narodnostno gono opraviti.
a Božjih sime ta gospod le to predlagati, kar mu
so smisloporočajo ali komandirajo njegovi zapovedniki
postali duhovniški suknji. Vsakdo pa bode priznal,
e veru- so duhovniški in kmetski interesi v narav-
pravim, stinem nasprotju. Ponavljamo torej še enkrat:
o v ovljrafenauerjev predlog za podporo
n za suši prizadetim posestnikom
to mo- prišel 7 dni pozneje za predlo-
vedati om g. Nagele. Torej ni Grafenauerjev
ašo dr-edlo prav ni na to podporo vplival. Vse, kar
Avstrije „S-Mir“ v tem oziru, je torej nava d na
trajnski ž, ki jo hočejo prvaški farizeji za deželno-
st bi orske volitve izrabiti!

G. Ivan Nagel, fajmošter v Selah, hoče biti na vsak način sotrudnik našega lista. Mi pa naminamo prostora, da bi objavljali vse češkarje politikujočih duhovnov. Zato tudi fajmošter Nageljov povemo, da se zahvalimo enkrat za vselej za njegove dopise. Le iz prijaznosti poročamo, da nam je poslal ta veleučeni in velepobožni Nagel sledče pismo:

„Sele dne 24. februarja 1909. Spoštovani gospod uredni! Jaz se nobenega ne bojim in sem pripravljen vsakčas resnico svojega popravka sodniško dokazati. Zatoraj na podlagi § 19. še enkrat odločno zahtevam, da moj popravek dobesedno objavite v prihodnji številki Vašega lista. V protivnem slučaju boste imeli opraviti z § 11. tisk. postave. Spoštovanjem Ivan Nagel, župnik! — Gospod župnik! Oprostite, ali to pismo je velika oslarija! Mi ne budem Vašega neresničnega dopisa objavili in Vas le iskreno prosimo, da nas tožite! Pred sodnijo se pomenimo nadalje! Sicer pa pazite, da boste prihodnji kot dobiti Slovenec tudi pošteno in pravilno slovensko pisali. Torej na svjedenje!

Taverski tunel je torej končan. Pretekli petek je vozil prvi železniški vlak po novi progi. Krasno, za Koroško posebno važno delo je torej končano!

Nesreča. Pri podučnemu boju s sabljami bil je po nesreči usmrčen enoletni prostovolec Ferd. Frolík v Celovcu.

Požar. V Mihorjevi fabriki v Rötschu pod Dobračom je nastal te dni ogenj, ki je poslopje vepelil. Škoda je velika.

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“! Pred durmi neke šole stal je vožiček, v katerega je bil osel vprezen. Šolska mladina je seveda takoj oslu nagajati pričela. In res, osel skoči in izlje mleko, ki se je nahajalo v posodah na vozu. Mali Hanzek je gledal ob strani, brez da bi kaj naredil. Nakrat prileti kmet in ker ne dobi družega, udari nedolžnega Hanzeka močno okoli ušes. Vbogi dečko teče po stopnicah, da bi direktorju vse zatožil. V svoji bolečini ne opazi nikogar in prileti vsled tega z glavo v učiteljev trebuh. Bumps, — mu podeli tudi učitelj eno zaušnico. Ves v solzah priteče Hanzek končno do direktorja in zavpije: „Gospod učitelj mi je dal klofuto, pa jaz oslu nisem ničesar storil.“ Direktor misli, da pravi fantič učitelju osel in — bumps, je imel Hanzek že tretjo klofuto. Oj ti kaznovana nedolžnost! Ko bi Hanzek osla dražil, bi gotovo nobene klofute ne dobil . . .

XXXXXX
Kmetje
pobirajte in sežgajte listje, katero se nahaja še sedaj na sadnem drevju; kajti tamkaj so zapredene zelo majhne gosenice, ki objedavajo v spomladi sadno drevje do golega.

XXXXXX
Živinorejci pozor!

Pred kratkim so c. k. glavarstva razposlala na občine neki razglas, v kajem opominjajo občinske predstojnike na postavne določbe glede izvoza goveje živine v Italijo.

V tem slučaju namreč ne zadostuje samo živinska potnica ampak treba je še posebno potrdilo, da je dočinka živina skoz 40 dni v isti občini bivala, koja napravi potni list.

Naši občinski predstojniki kakor tudi njih tajniki ta razglas gotovo niso z potrebnou pozornostjo brali in vstal je torej živinorejcem neznan.

Na zadnjem sejmu v Rogatcu sta bila edino 2 kupca za živino in sicer en Tirolec in en Italijan; oba sta precej živine zbrala pa razloček je bil potem pri plačevanju in sprejemu živine; medtem ko je Tirolec svojo živino brez vsakega ovira smel prevzeti, je bil Italjan primoran vso zbrano živino (nad 50 komadov) pustiti in je bil popolnoma opravičen tudi aro nazaj iztirjati ker ubogi nevedni živinorejci niso imeli zgoraj navedenega potrdila.

Samoumevno je, da se je teh kmetov lotila opravičena nevolja, v taki zimi do večera na sejmischen statih in končno živino domov gnati in doma čaka ubogo živino — glad.

Naši zakoni v živinskem prometu se tako pogosto spreminja in so čestokrat tako nerazumljivi, da ni čuda da naši dostikrat prav malo podučeni občinski predstojniki oblastvene odredbe ne razumejo in tako sami z občani vred v občutno škodo pridejo.

Da navedem le še en slučaj, omenim samo peljava svinjskega katastra skoz katerega pride veliko ljudi v kazen; in vendar se v tem oziru še živinodravnik med seboj dostikrat različnegra mnenja kako se v katastru naj zabilježi ena ali druga sprememb svinjskega stanja. Leta 1908 se je samo pri okrajni sodniji v Rogatcu plačalo nad tisoč kron kazni zavoljo prestopkov teh postav. Gotovo je medtem kaznovanim tudi nekaj trdovratnih grešnikov kateri kazen v resnici zaslužju, večina pa je v slednem vedenosti kaznovana.

Umestno bi toraj bilo, da bi v prvi vrsti slavni okrajni zastopi priredili tečaje za župane, tajnike, živino- in meso-oglednike, v katerih bi okrajni živinodravniki določne postavne prav po domače raztolmačili in v peljavi katastra in drugih zapisnikov izurili; da bi pri tej priložnosti tudi okrajni tajnik imel marsikaj za povedati naj bode le mimogrede omenjeno.

Nadalje pa bi bile slavne kmeti podružnice poklicane ob priliki potovalnih predavanj posestnike podučiti da so ravno te postave (Thierseuchengesetz) v korist kmeta ustvarjene in da jih je treba vestno spolnovati če se hočemo kužne bolezni pri živini kolikor mogoče obvarovati.

Na vas javni činitelji je ležeče, da se zgoraj navedeni nedostatki v prid kmetijstvu v kratkem odpravijo, izginiti pa mora tudi mlačnost in brezbriznost pri naših kmetih samih, če hočajo da napoči enkrat — boljši dan.

V Rogatcu, dne 26. februarja 1909.

A n d. D r o f e n i g,
kmetovalec.

Gospodarske.

Koristna poraba krvi zaklane živine. Mnogo zelo koristnih snovi se brezmiseln v mestih, pa tudi na kmetijah proč vrže, posebno pa kri zaklane živine. Le poredkoma se govejo kri koristno porabi in tudi kri zaklanji svinj rabimo le po zimi za klobase; pa tudi prasiči kri po leti in v gorkejem času sploh ne porabimo tako, kakor je res koristno. Živinska kri ima mnogo redilnih snovi v sebi;kuhanja, je posebno dobra piča za prašice, pa tudi surova jem dobro tekne. Še pred 30 leti so z posebno slastjo uživali kuhanja kri revnješki delavci v železniških fabrikah, in so jo kot jed z žganjam in kanze ali ajde zelo cenili, kajti bila je na ta način prizena zelo po ceni in vkljub temu tečna. Ta vporaba krvi pa se je sčasom skoraj popolnoma opustila, — zakaj — ne vem; bodisi da so delavci sedaj manj varčni postali in bolje plačani. Neprecenljiva piča je pa kri za rejo gosi in rac po leti, ko se kri kaj hitro spridi. Znano je splošno, da se v sprideni krvi hitro priredijo črvi. To okolnost umni in varčni reje gosi in rac na Pommerskem (v Nemčiji) vše zdavnaj zelo pametno upoštevajo. Tam je mnogo posestnikov, kateri se skoraj izključno le z gosijerejo pečajo in jih je več, kateri imajo trume gosij čez 1000 v številu. Sveda bi krmiljenje takoj velikih jat gosij z žitom mnogo koštal, in bi vendar ne izdal toliko, kakor pa z živinskem krojem. Gosirejec ima pa pašo teh ptic dolochen travnik; ta travnik ima pripele friso kri iz klanice, ali pa od mesarja odreže na okroglo 1/4 metra ruše (trave z zemljo vred, kolikor se jo trave drži), odstrani iz nastale votline še toliko prsti, da nastane jamicica okoli 20 centimetrov globoka; to napolni potem 5 centimetrov do površja z friso krvijo in potem zamaši (pokrije) jamo z onu rušo, katero je na istem mestu v enem kosu na okroglo izrezal; tako nadaljuje po travniku naprej, dokler ne pripravi vso množino krvi v Jame. Drugi ali nasledni dan to delo nadaljuje, kakor um kaže gleda kupljene krvi. Čez 3 tedne pa odkrijte pokrove iz ruše teh jamic, in glej, namesto krvi, kar migla polno belih mastnih črvov, kateri se iz krvi zaredili. Gosi že čakajo na sleherno takoj otvoritev in v trenutku so črvi v želodcih teh slastnih živali, katerim ta piča; čez vsako drugo ugašja. Tako gre od jamic do jamic, dokler niso gosi nasičene. Te jamicice vporabljo se v ta namen od spomladis do jeseni in dokaz temu, kako tečna je na ta način porabljena kri je okoliščina, da je pomeranska gos po celem svetu kot najboljša v mesu in perju znana. Pri nas pa kri zaklane živine ravno poleti, ko se jo tudi zelo koristno lahko porabi, naravnost v kanale, ali vodo pustimo odtekati. Koliko denarja se iz klavnic, mescnic itd. naravnost proč vrže, namesto da bi se tako koristne odpadke umno porabili. Kmetovalci in ekonomi, poskušite vporabo krvi po preje opisanem načinu in prepricali se boste, katere vsphe Vam bode ta malo trud z izborno prirejo gosij in rac, pa tudi druge domače perutaine prinesel.